

Sygn. akt: I C 41/17 zagr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Kieć
Protokolant:	Anna Olejnik-Alencynowicz

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2021 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w G.

przeciwko J. D. (D.)

o zapłatę

- zasądza od pozwanego J. D. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. w G. kwotę 4.995.602,74 złotych (cztery miliony dziewięćset dziewięćdziesiąt pięć tysięcy sześćset dwa złote 74/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 lutego 2017 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 113.659,42 złote (sto trzynaście tysięcy sześćset pięćdziesiąt dziewięć złotych 42/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Andrzej Kieć

sygn. akt 1 C 41/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., pozwem z dnia 7 lutego 2017r., wniosła o zasądzenie od pozwanego J. D. kwoty 5.404.589,03 zł (słownie: pięć milionów czterysta cztery tysiące pięćset osiemdziesiąt dziewięć złotych i 03/100), wynikającej z dwóch wierzytelności przysługujących (...) względem J. D., tj.:

- w wysokości 4.504.589,03 zł (słownie: cztery miliony pięćset cztery tysiące pięćset osiemdziesiąt dziewięć złotych i 03/100) na podstawie Umowy Pożyczki z dnia 12 lutego 2009 roku oraz
- w wysokości 900 000,00 zł (słownie: dziewięćset tysięcy złotych) na podstawie (...),

wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 5.404.589,03 zł za opóźnienie od dnia wniesienia niniejszego pozwu do dnia zapłaty.

Powódka wniosła również o zasądzenie od J. D. na rzecz (...) zwrotu kosztów postępowania, w tym również zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka podkreśliła, że dochodzi w niniejszym postępowaniu roszczenia o zapłatę dwóch wierzytelności, tj. wierzytelności wynikającej z Umowy Pożyczki oraz wierzytelności wynikającej z Umowy Generalnej o Współpracy.

Podaje, iż dniu 12 lutego 2009 roku cedent (...) z siedzibą w W. (dalej: (...)) zawarła z pozwanym J. D. umowę, na mocy której udzielił pozwanemu pożyczki na kwotę 2.000.000,00 na warunkach w umowie określonych. W dniu 30 sierpnia 2016 roku (...) zawarła z powodem Spółką (...) umowę sprzedaży wierzytelności, na podstawie której dokonała cesji przysługującej (...) wobec J. D. wierzytelności pieniężnej opiewającej na kwotę 4.345.794,51 zł. Wierzytelność dochodzona pozwem stanowi roszczenie o zwrot pożyczki w kwocie 2.000.000,00 zł, a także o zapłatę odsetek umownych naliczonych zgodnie z Umową Pożyczki z 12 lutego 2009r., które na dzień zawarcia przedmiotowej cesji wynosiły 2.345.794,51 zł. (...) nabyła także od (...) prawo do naliczania dalszych odsetek od przedmiotowej wierzytelności (tak. § 3 umowy cesji z dnia 30 sierpnia 2016 roku). Powódka poinformowała J. D. o przelewie wierzytelności z tytułu umowy pożyczki.

W uzasadnieniu żądania powódka nadto wywodziła, iż w dniu 22 września 2009 roku (...), jako inwestor oraz J. D., jako udziałowiec, zawarli Umowę Generalną o Współpracy. J. D. zamierzał zwiększyć swój udział w kapitale zakładowym Spółki (...) (...), a na pokrycie przyszłych kosztów działań związanych z osiągnięciem celu (...) dokonał przelewów bankowych na rzecz J. D. w wysokości 900.000,00 zł. W przypadku nieosiągnięcia celu Umowy Generalnej o Współpracy, J. D. został zobowiązany do zwrotu wszystkich kosztów poniesionych przez (...) w terminie 14 dni od daty wygaśnięcia Umowy Generalnej o Współpracy. W dniu 2 listopada 2016 roku (...) dokonała cesji wierzytelności wynikającej z Umowy Generalnej o Współpracy na rzecz (...) w wysokości 900.000,00 zł wraz z wszystkimi prawami wynikającymi z tej wierzytelności, w szczególności wraz z prawem do odsetek. (...) poinformowała J. D. o przedmiotowym przelewie wierzytelności oraz wezwała do spłaty należności pismem z dnia 3 listopada 2016 roku. Kolejne zawiadomienie oraz wezwanie do zapłaty zostało doręczone Pozwanemu w dniu 11 grudnia 2016 roku.

Pozwany w odpowiedzi wniósł o oddalenie powództwa oraz obciążenie powódki kosztami postępowania. W uzasadnieniu podnosił zarzuty braku jurysdykcji oraz właściwości miejscowej sądu. W uzasadnieniu zgłosił zarzut przedawnienia roszczeń; w szczególności roszczeń o skapitalizowane odsetki gdyż bieg przedawnienia nie został skutecznie przerwany zaś roszczenie o odsetki jako roszczenia okresowe przedawnia się z upływem lat trzech. Podniósł nadto, iż powództwo jest bezzasadne a w najlepszym razie przedwczesne. Wskazał, iż na poczet spłaty pożyczki doszło do przewłaszczenia na rzecz wierzyciela pierwotnego udziałów pozwanego w spółce (...). Nadto umowa o generalnej współpracy nie została wypowiedziana w związku z tym nadal obowiązuje. Ponadto pozwany zwrócił uwagę na niedopuszczalność łącznego rozpoznania w jednym procesie (pозwie) dwóch umów z uwagi na różne kauzy; sztuczne ich połączenie spowodowane było wolą uniknięcia konieczności poniesienia nadmiernych kosztów sądowych.

Podniesione zarzuty braku jurysdykcji oraz niewłaściwości miejscowej zostały rozstrzygnięte prawomocnym postanowieniem z dnia 11 stycznia 2018r. (k. 641).

Sąd ustalił:

Pozwany J. D. jest deweloperem zamieszkującym od ponad 30 lat na terenie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Przebywając na terenie Polski posługiwał się dwoma adresami: w K. oraz M. (gdzie zamieszkiwała jego siostra). Wspólnie z innymi osobami na przełomie lat dziewięćdziesiątych i dwutysięcznych rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Polski. Pozwany dysponował udziałami w dwóch spółkach: (...) w Z. oraz (...). (...) Spółce z o.o. z siedzibą w Z.. Spółka ta miała budować duże osiedle mieszkaniowe o nazwie (...)

(...) S.A. z siedzibą w W. (dalej: Fundusz (...)) w dniu 12 lutego 2009 roku zawarł z pozwanym Umowę Pożyczki, na podstawie której (...) udzielił pozwanemu pożyczki w wysokości 2.000.000,00 zł, na okres od dnia jej zawarcia do

dnia 11 lutego 2011 roku. (k.43) Kwota pożyczki miała zostać wypłacona pozwanemu w czterech ratach w wysokości 500.000,00 zł każda. Kwoty wynikające z Umowy Pożyczki zostały przelane na konto bankowe pozwanego zgodnie z harmonogramem określonym w Aneksie nr (...) do tej Umowy z dnia 10 marca 2009 r. (k. 47). Pozwany zobowiązał się do zapłaty odsetek w wysokości 10% w skali roku (par.3 umowy k. 43). W dniu 8 lutego 2011 roku, tj. na trzy dni przed upływem określonego w Umowie Pożyczki terminu do spłaty pożyczki wraz ze wszystkimi odsetkami strony umowy zawarły porozumienie (k. 60), w którym wyznaczyli późniejszy termin spłaty pożyczki. Pozwany zobowiązał się spłacić odsetki, które na dzień 11 lutego 2011 roku wynosiły 348.534,24 zł w terminie do dnia 15 kwietnia 2011 roku, zaś samą kwotę pożyczki tj. 2.000.000,00 zł w terminie do dnia 30 listopada 2011 roku. Ponadto, strony postanowiły, iż od dnia 12 lutego 2011 roku wzrośnie oprocentowanie pożyczki z 10% w skali roku do 18% w skali roku. Cedent (...) oraz pozwany jeszcze dwukrotnie przedłużały termin do spłaty pożyczki zawierając aneksy do Porozumienia z dnia 8 lutego 2011. W dniu 22 kwietnia 2011 roku zawarły Aneks nr (...) do Porozumienia do umowy pożyczki, przedłużając termin do spłacenia odsetek do dnia 21 czerwca 2011 roku.(k. 63).

W celu zabezpieczenia wierzytelności Funduszu z tytułu udzielonej Pożyczki z dnia 12 lutego 2009 pozwany (przewłaszczający) przeniósł na mocy Umowy Przewłaszczenia na Zabezpieczenie z dnia 8 sierpnia 2011 dwadzieścia udziałów w spółce (...) sp. z o.o. o wartości nominalnej jednego udziału 50 zł. (k. 573-575). Na mocy odpowiedniego postanowienia umownego zaspokojenie z tych udziałów mogło nastąpić wyłącznie na skutek ich sprzedaży. Już po przewłaszczeniu udziały te zostały zajęte przez komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne z wniosku innego wierzyciela pozwanego – S.; na skutek zajęcia, ich sprzedaż okazała się niemożliwa.

W dniu 25 października 2013 roku (...) oraz pozwany zawarli Aneks nr (...) do Porozumienia, w treści którego wskazali, iż termin spłaty pożyczki wraz z należnymi odsetkami przypada na dzień 30 czerwca 2014 roku (k. 65). Był to ostateczny termin na spłatę należności Funduszu (...) wynikających z Umowy Pożyczki.

W dniu 30 sierpnia 2016 roku cedent (...) zawarła z powodową spółką (...) umowę sprzedaży wierzytelności, na podstawie której dokonała cesji przysługującej Funduszowi (...) wobec pozwanego wierzytelności pieniężnej opiewającej na kwotę 4.345.794,51 zł. Powódka nabyła także od (...) prawo do naliczania dalszych odsetek od przedmiotowej wierzytelności (tak. 3 umowy cesji k. 67). Cesjonariusz poinformował o przelewie wierzytelności pismem z dnia 5 września 2016 roku na adres wskazany przez pozwanego w Umowie Pożyczki (k. 80-93). Kolejne zawiadomienie o przelewie wierzytelności zostało doręczone pozwanemu w dniu 11 grudnia 2016 roku przez doręczyciela na terenie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Pomimo wezwania pozwany nie spłacił należności wynikającej z Umowy Pożyczki.

W dniu 22 września 2009 roku Fundusz (...), jako inwestor oraz pozwany jako udziałowiec, zawarli Umowę Generalną o Współpracy (k. 119). Pozwany był wówczas właścicielem 1145 udziałów o łącznej wartości nominalnej 572.500,00 zł w kapitale zakładowym (...) w Z. oraz 20 udziałów o łącznej wartości nominalnej 1.000,00 zł w kapitale zakładowym spółki (...). (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z.. Zamierzał on zwiększyć swój udział w kapitale zakładowym tych spółek poprzez objęcie nowych udziałów w skutek podwyższenia kapitału zakładowego, którejkolwiek ze spółek. Natomiast Fundusz (...) zobowiązał się do udzielenia pozwanemu w tym zakresie wsparcia. Wsparcie to miało polegać przede wszystkim na pokryciu przyszłych kosztów działań związanych z osiągnięciem celu Umowy Generalnej o Współpracy, tj. objęcia przez powoda nowych udziałów i przeniesienie ich na Fundusz. Zgodnie z 2 ust. 1 Umowy Generalnej o Współpracy, w przypadku nieosiągnięcia celu Umowy Generalnej o Współpracy pozwany został zobowiązany do zwrotu wszystkich kosztów poniesionych przez (...) w terminie 14 dni od daty wygaśnięcia Umowy Generalnej o Współpracy. W wykonaniu postanowień Umowy Generalnej o Współpracy w dniach 25 września 2009 roku, 28 października 2009 roku, 2 listopada 2009 roku, 27 listopada 2009 roku, 23 grudnia 2009 roku oraz 22 stycznia 2010 roku (...) dokonał przelewów bankowych na rzecz pozwanego w wysokości 900.000,00 zł. Pismem z dnia 5 września 2016 roku skierowanym do pozwanego na adres do doręczeń w Polsce wskazany w Umowie Generalnej o Współpracy z dnia 7 września 2015 roku, (...) skierował oświadczenie o wypowiedzeniu Umowy Generalnej o Współpracy ze względu na fakt, że cel tej Umowy nie został osiągnięty, żądając zwrotu kwoty 900 000 zł udzielonego wparcia na pokrycie kosztów w terminie 14 dni od otrzymania pisma. Korespondencja skierowana na adres do korespondencji w Polsce wskazany przez pozwanego wróciła z adnotacją, iż adresat wyprowadził się. (k. 139).

Pismo to zostało następnie doręczone pozwanemu w dniu 11 grudnia 2016 roku przez doręczyciela na terenie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

W dniu 2 listopada 2016 roku (...) dokonała cesji wierzytelności wynikającej z Umowy Generalnej o Współpracy na rzecz Spółki (...) w wysokości 900.000,00 zł wraz z wszystkimi prawami wynikającymi z tej wierzytelności, w szczególności wraz z prawem do odsetek. (k. 142). Powodowa spółka poinformowała J. D. o przedmiotowym przelewie wierzytelności oraz wezwała do spłaty należności pismem z dnia 3 listopada 2016 roku. Kolejne zawiadomienie oraz wezwanie do zapłaty zostało doręczone Pozwanemu w dniu 11 grudnia 2016 roku. (k. 146, 159).

W 2015r. do Sądu Okręgowego w Krakowie wpłynął akt oskarżenia (k. 733) przeciwko niektórym wspólnikom J. D. o przestępstwa skarbowe między innymi popełnione w ramach zorganizowanej grupy przestępczej o charakterze międzynarodowym mającej na celu popełnianie przestępstw.

Powyższe fakty Sąd ustalił w oparciu o zebrane w sprawie dowody: umowę pożyczki z dnia 12 lutego 2009r. (k. 43-46) wraz z aneksami z dnia 12 lutego 2009r. (k. 47-48), potwierdzeniami przelewów (k. 54-58), porozumienie do umowy pożyczki (k. 60-61), aneksy do porozumienia (k. 63, 65), umowę przelewu wierzytelności z dnia 30 sierpnia 2016r. (k. 67-77) oraz zawiadomienia o przelewie, odpisy wezwań kierowanych do pozwanego z dowodem doręczenia (k. 82-96), umowę o generalnej współpracy z dnia 22 września 2009r. (k. 119-122), potwierdzenia przelewów (k. 124-129), przedwstępną umowę sprzedaży udziałów z dnia 22 września 2009r. (k. 131-132), umowę przelewu wierzytelności z dnia 2 listopada 2016r. (k. 142-143) oraz zawiadomienia o przelewie (k. 146), odpisów wezwań kierowanych do pozwanego z dowodem doręczenia (k. 148-158), odpisu postanowienia o umorzeniu śledztwa (k. 164-170) wraz odpisem protokołu z przesłuchania pozwanego (k. 170-179), kopii umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie z dnia 8 sierpnia 2011r. (k. 573-575). Ww. dokumenty podlegały zaliczeniu w poczet materiału dowodowego na zasadzie art. 243⁽²⁾ Kodeksu postępowania cywilnego. Żaden z ww. dokumentów nie został skutecznie zakwestionowany pod względem swojej prawdziwości oraz autentyczności. W dalszej kolejności oparto się na zeznaniach świadków D. P. (k. 768-770 i k. 771), M. K. (k. 833-834 i k. 837), Z. N. (k. 833-834 i k. 837), O. H. (k. 872-873 i k. 874), P. N. (k. 971-979), A. S. (k. 981-985, 987). Sąd, w przyjętym zakresie, wziął również pod uwagę zeznania pozwanego w charakterze strony (k. 1016-1017, 1019) Zeznania świadków korespondują ze sobą oraz nie są sprzeczne z dokumentami. Świadkowie, w szczególności M. K., Z. N. oraz D. P. jako członkowie zarządu Funduszu (...) albo obecnie albo w okresie podpisania umów potwierdzili, iż pozwany nie dokonał spłaty pożyczki. Świadek M. K. oraz D. P. potwierdził w szczególności potrzebę poszukiwania nowych form zabezpieczenia wobec braku zapłaty, w szczególności dokonanie przewłaszczenia na zabezpieczenie udziałów w Spółce (...) (...). Przebieg łączącego wierzyciela pierwotnego oraz pozwanego stosunku prawnego wynikający z dokumentów został potwierdzony również zeznaniami świadka P. N. (k. 971 - 979) oraz A. S. (k. 981 - 985, 987). Pozwany w trakcie przesłuchania generalnie potwierdził fakt zadłużenia z tytułu umowy pożyczki. Odnośnie zadłużenia z tytułu umowy współpracy stwierdził, iż taką umowę zawarł, jednakże utrzymywał, iż nie została ona wypowiedziana w związku z tym nadal obowiązuje; w tym zakresie zeznania pozwanego sąd uznał za niewiarygodne albowiem inne okoliczności wynikają ze złożonych przez powoda dowodów z dokumentów.

Sąd pominął dowód z opinii biegłego na zasadzie art. 235² pkt 2 i 5 kpc jako nie wnoszące do sprawy żadnych istotnych informacji a nadto zmierzający do zbędnego przedłużenia postępowania. Dowód z opinii biegłego na okoliczność wyceny 20 przewłaszczonych udziałów, nie miał znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy ponieważ pozostały materiał dowodowy nie wykazał aby doszło do sprzedaży wymienionych, a dopiero ta suma pieniężna mogłaby stanowić podstawę zaspokojenia roszczenia z umowy pożyczki w określonej części.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części – w zakresie dotyczącym kapitału w całości oraz w częściowo co do dochodzonych odsetek.

Zgodnie z art. 720 Kodeksu cywilnego, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki — art. 509 1 i 2 k.p.c.

Bezspornie cedent (...) i pozwany w dniu 12 lutego 2009 roku zawarli umowę pożyczki na kwotę 2 000 000 zł. Wymieniona kwota została przekazana pożyczkobiorcy stosownymi przelewami, w terminach określonych w aneksie do umowy pożyczki (k. 59). Pożyczkobiorca pierwotnie zobowiązał się do zwrotu pożyczki w terminie do 11 lutego 2011 roku. Oprocentowanie pożyczki ustalono na 10% w stosunku rocznym. Umowa pożyczki była jednak zmieniana poprzez zawarcie kolejnych aneksów. Na mocy porozumienia z dnia 8 lutego 2011 roku zawartego bezpośrednio przed terminem płatności między cedentem Funduszem (...) a pozwanym do umowy pożyczki z 2 lutego 2009 roku, w którym wyznaczyli późniejszy termin spłaty pożyczki. Pozwany zobowiązał się spłacić odsetki, które na dzień 11 lutego 2011 roku wynosiły 348.534,24 zł w terminie do dnia 15 kwietnia 2011 roku. Kolejną istotną modyfikacją umowy pożyczki było określenie terminu spłaty kwoty pożyczki tj. 2.000.000,00 zł w terminie do dnia 30 listopada 2011 roku. Ponadto, strony postanowiły, iż od dnia 12 lutego 2011 roku wzrośnie oprocentowanie pożyczki z 10% w skali roku do 18% w skali roku. Z kolei w dniu 22 kwietnia 2011 roku strony zawarły Aneks nr (...) do Porozumienia, przedłużając termin do spłacenia odsetek do dnia 21 czerwca 2011 roku. (...) dwukrotnie przedłużył termin, w którym pozwany powinien spłacić należne odsetki, w dalszym ciągu pozwany nie wywiązywał się on z tego obowiązku. Wobec tego w dalszej kolejności, tj. w dniu 25 października 2013 roku (...) oraz J. D. zawarli Aneks nr (...) do Porozumienia, w treści którego wskazali, iż termin spłaty pożyczki wraz z należnymi odsetkami przypada na dzień 30 czerwca 2014 roku. Był to ostateczny termin na spłatę należności cedenta wynikających z Umowy Pożyczki.

W ocenie Sądu został wykazany fakt zawarcia umowy pożyczki oraz przekazanie stronie pozwanej kwoty pożyczki w postaci kilku przelewów (były to przy tym fakty niesporne). Z kolei pozwany przyznał, iż pożyczki nie spłacił. Niezasadny w ocenie Sądu był zarzut spełnienia świadczenia na skutek zaspokojenia się przez wierzyciela z przewłaszczonego na zabezpieczenie udziałów. Przedstawione przez stronę pozwaną dokumenty wykazały jedynie, że w celu zabezpieczenia wierzytelności z tytułu pożyczki dokonano przewłaszczenia 20 udziałów pozwanego w Spółce (...) (...) na rzecz cedenta (...) o wartości nominalnej 50 zł za udział. Wobec samego faktu ustanowienia zabezpieczenia, brak jest podstaw do przyjęcia, iż zobowiązanie pozwanego wygasło. Przewłaszczenie udziałów w Spółce (...) (...) z siedzibą w W. na zabezpieczenie nie doprowadziło do całkowitej, a nawet częściowej spłaty długu z tytułu Umowy Pożyczki. Zgodnie z brzmieniem 1 i 2 Umowy Przewłaszczenia na Zabezpieczenie, w celu zabezpieczenia wierzytelności Funduszu (...) wobec pozwanego z tytułu pożyczki udzielonej na podstawie Umowy pożyczki z dnia 12 lutego 2009 roku wraz z aneksami, na cedenta Fundusz (...) pozwany przeniósł własność dwudziestu udziałów w spółce (...) (...). P. (pozwany) zatrzymuje przewłaszczone udziały w swoim posiadaniu w charakterze biorącego w użyczenie i ma prawo do pobierania pożytków cywilnych i prawnych (par. 4 pkt 1 i 2 umowy). Jeżeli pożyczka wraz z odsetkami zostanie spłacona w terminie, Fundusz zobowiązuje się do zwrotnego przeniesienia własności przewłaszczonego udziałów (par. 5 umowy). Zgodnie z par. 6 ust. 2 umowy, podjęcie przez Fundusz decyzji o sprzedaży udziałów przewłaszczonego, powoduje wygaśnięcie zobowiązanie przewłaszczającego z tytułu nie spłaconej pożyczki do wysokości ceny uzyskanej ze sprzedaży udziałów. Udziały zatem musiały zostać sprzedane, by wierzyciel pierwotny mógł się z nich zaspokoić. Do sprzedaży tych udziałów jednak nie doszło, a nadto udziały te zostały zajęte przez komornika z tytułu długów pozwanego wobec osoby trzeciej (co dodatkowo uniemożliwiało sprzedaż udziałów i zaspokojenie się z nich przez Fundusz). Cedent Fundusz (...) nie skorzystał w taki sposób (tj poprzez sprzedaż udziałów) z ustanowionego zabezpieczenia i ostatecznie dokonał cesji wierzytelności wobec pozwanego na powodową spółkę.

Zgromadzony materiał dowodowy nie wykazał również, aby Fundusz (...) nabył 746 udziałów należących do pozwanego i ażeby nabycie tych udziałów spowodowało wygaśnięcie jego zobowiązania z tytułu umowy pożyczki, a

jednocześnie stanowiło realizację celu Umowy Generalnej o Współpracy. Pozwany bezspornie był właścicielem 20 Udziałów w Spółce (...) (...), które przewłaszczył na zabezpieczenie. Natomiast nie wykazał aby nabył dalsze udziały w Spółce (...) (...), a następnie przeniósł własne udziały na Fundusz (...), czy to dokonując spłaty pożyczki 12 lutego 2009r. czy to realizując cel Umowy Generalnej o Współpracy z dnia 22 września 2009r. Umowa Generalna o Współpracy stwierdza, iż pozwany jest właścicielem jedynie 20 udziałów w Spółce (...) (...), o łącznej wartości nominalnej 1000 zł, a zobowiązał się do zwiększenia swojego udziału w kapitale zakładowym Spółki poprzez objęcie nowych udziałów w skutek podwyższenia kapitału zakładowego, podwyższenie wartości nominalnej udziałów, nabycie udziałów pod jakimkolwiek tytułem prawnym, jak również w wyniku innych działań w tym wszczęcia i udziału w postępowaniach sądowych ust. 2 umowy k. 119. Pozwany jako udziałowiec wykonując umowę miał przenieść na Fundusz (...) połowę takiego zwiększonego udziału w każdej ze Spółek. Pozwany nie wykazał aby nabył jakieś udziały w żadnej ze spółek wymienionych w Umowie generalnej o Współpracy, a tym bardziej aby przeniósł na Fundusz (...) czy powoda połowę czy też całość zwiększonego udziału. Wskazanych przez pozwanego 746 udziałów w spółce (...) (...) zostało objętych przez Fundusz (...) nie w wyniku zawarcia umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie lecz w wyniku objęcia przez Fundusz (...) nowo utworzonych udziałów w wyniku podwyższenia kapitału P. (...). Nie doszło również do przeniesienia udziałów J. D. na Fundusz (...), który objął udziały w spółce (...) (...) w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego i pokrycia ich w całości środkami własnymi Fundusz (...). Nie sposób wiązać udzielenia zabezpieczenia umowy pożyczki i przewłaszczenia na zabezpieczenie udziałów ze spłatą nawet częściową umowy pożyczki.

Pozwany podnosząc zarzut przedawnienia w szczególności do odsetek (k. 493) w żaden sposób nie uzasadnił tego zarzutu i nie wykazał aby w którejkolwiek części do przedawnienia roszczenia czy to z Umowy Pożyczki czy to z Umowy Generalnej o Współpracy doszło. Ograniczył się do stwierdzenia, że odsetki jako świadczenie okresowe przedawnia się z trzyletnim terminem, a powód nigdy nie przerwał biegu terminu przedawnienia (k. 497). W odniesieniu do Umowy Pożyczki z 12 lutego 2009r. termin jej spłaty określono ostatecznie na dzień 30 czerwca 2014 roku. Powód złożył pozew 7 lutego 2017 r., a więc przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia, co skutkuje nieuwzględnieniem zarzutu przedawnienia w odniesieniu zarówno co do świadczenia głównego jak i odsetek.

W zakresie Umowy Generalnej o Współpracy z dnia 22 września 2009r., w przypadku nieosiągnięcia celu Umowy Generalnej o Współpracy, J. D. został zobowiązany do zwrotu wszystkich kosztów poniesionych przez (...) w terminie 14 dni od daty wygaśnięcia Umowy Generalnej o Współpracy (par. 2 ust. 1 Umowy Generalnej o Współpracy). Pismem z dnia 5 września 2016 roku skierowanym do pozwanego na adres do doręczeń w Polsce wskazany w Umowie Generalnej o Współpracy z dnia 7 września 2015 roku, (...) skierował oświadczenie o wypowiedzeniu Umowy Generalnej o Współpracy ze względu na fakt, że cel tej Umowy nie został osiągnięty, żądając zwrotu kwoty 900 000 zł udzielonego wparcia na pokrycie kosztów w terminie 14 dni od otrzymania pisma. Korespondencja wróciła z adnotacją, iż adresat wyprowadził się. (k. 139). Oświadczenie to została następnie doręczona pozwanemu przy piśmie z dnia 6 grudnia 2016r. na adres pozwanego w Illinois w USA. W konsekwencji należy uznać, iż Umowa Generalna o Współpracy, pomimo twierdzenia pozwanego o jej dalszym obowiązywaniu, wygasła we wrześniu 2016r. , a co za tym udzie nie ulega wątpliwości, iż do dnia złożenia pozwu nie minął trzyletni termin przedawnienia wynikających z niech roszczeń. Pozwany bezpodstawnie kwestionuje w ramach podniesionego zarzutu przedwczesności powództwa skuteczność wypowiedzenia przez powoda Umowy Generalnej o Współpracy w sytuacji, w której jej cele nie zostały osiągnięte z niedotyczących powoda przyczyn, które to przyczyny, (jak podaje pozwany odnoszące się do współudziałów w Spółce (...)) są przedmiotem opisanego na wstępie postępowania karnego.

Na zasądzoną kwotę składa się zatem kapitał z obu umów 2.900.000 złotych (2.000.000 zł z tytułu umowy pożyczki, 900.000 zł z tytułu umowy o współpracę).

Odnosnie żądanych skapitalizowanych odsetek z tytułu umowy pożyczki Sąd uznał je za zasadne częściowo tj w części, w której nie przekraczają dozwolonych prawem odsetek maksymalnych. Wysokość odsetek maksymalnych regulowana jest art. 359 kc. Odnosnie odsetek maksymalnych, o których mowa w art. 359 kc par. 2¹ oraz 2² k. c (w poprzednim brzmieniu) maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku

Polskiego (odsetki maksymalne). Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne. Zgodnie z art. 359 par. 2¹ oraz 2² k. c. (w brzmieniu obowiązującym od 1.01.2016r.), maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne). Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne. Powód zasadnie naliczył odsetki od dnia wypłaty kapitału (wypłaty poszczególnych transz kapitału) do dnia 11 lutego 2011 roku w kwocie 348 534,24 zł. Za okres od 12 lutego 2011r. do dnia 5 czerwca 2013 roku powód mógł naliczać odsetki umowne w wysokości 18%. Naliczone za ten okres odsetki od kwoty kapitału 2.000.000 zł wynoszą 832.438,36 zł. W okresie 6 czerwca 2013 – 3 lipca 2013 roku stawka odsetek maksymalnych wynosiła 17% (26.082,19 zł od kwoty 2.000.000 zł); w okresie 4 lipca 2013 – 8 października 2014 -16% (odpowiednio 405.041,10 zł); w okresie 9 października 2014 – 4 marca 2015 -12% (96.657 53 zł); w okresie 5 marca 2015 – 31 grudnia 2015 – 10% (165 479,45 zł); w okresie 1 stycznia 2016 – 7 lutego 2017 również 10% (221 369,86 zł). Łącznie za okres 6 czerwca 2013 – 7 lutego 2017 roku tytułem skapitalizowanych odsetek maksymalnych należy się powodowej spółce 914.630,14 zł, zaś całość należnych skapitalizowanych odsetek maksymalnych za okres od 12 lutego 2011 roku do dnia wniesienia pozwu zamyka się kwotą 1 747 068,50 zł; łącznie z odsetkami naliczonymi za okres do 11 lutego 2011 roku powodowi z tytułu odsetek należy się kwota 2. 095.602,74 zł.

Całość należnego powodowi świadczenia łącznie z kapitałem to zatem kwota 4.995.602,74 zł. W pozostałym zakresie powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji wyroku.

O odsetkach za opóźnienie orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu na zasadzie art. 481 k. c.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o zawieszenie postępowania z uwagi na toczące się postępowania karne (wniosek k.493) albowiem w ramach niniejszego postępowania sąd był władny poczynić ustalenia niezbędne do zakończenia sprawy, wynik postępowań karnych nie rzutował bezpośrednio na treść rozstrzygnięcia; w tej sytuacji zawieszenie postępowania spowodowałoby jedynie zwłokę w postępowaniu.

Niezasadny był zarzut pozwanego dotyczący braku możliwości kumulowania roszczeń w jednym pozwie; było to dopuszczalne w świetle art. 191 kpc.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc, uwzględniając wynik procesu. Powód utrzymał się z żądaniem w 92,43 %. Łączne koszty stron wyniosły 150.034 zł. Biorąc pod uwagę poniesione przez obie strony koszty procesu: po stronie powodowej opłata od pozwu 100.000 zł, koszty zastępstwa procesowego wg taryfy wraz z opłatą od pełnomocnictwa 25.017 zł (łącznie 125.017 zł), po stronie pozwanej zaś koszty zastępstwa procesowego wg taryfy wraz z opłatą od pełnomocnictwa 25.017 zł, należało zasądzić od pozwanego na rzecz powodowej spółki tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 113 659, 42 zł.

SSO Andrzej Kieć